

Minimální preventivní program

pro školní rok 2023/2024

ZÁKLADNÍ ŠKOLA V OBOŘE

VZDĚLÁVÁME S RESPEKTEM, LÁSKOU A PRO ŽIVOT

Obsah

1.	Identifikace a charakteristika školy.....	4
1.1	Identifikace	4
1.2	Charakteristika školy	5
2.	Cíle a principy	5
2.1	Rozvoj kompetencí žáků	5
2.2	Demokratické řízení, efektivní pravidla vzájemného soužití	5
2.3	Vytváření atmosféry vzájemnosti, důvěry, respektu a bezpečí ve škole s důrazem na prevenci šikany	5
2.4	Přístup k informacím a práce s informacemi	5
2.5	Spolupráce	6
3.	Strategie a metody	6
3.1	Vztah učitel – žák	6
3.2	Skupinová práce.....	6
3.3	Projektové vyučování a celoškolské projekty	6
3.4	Individualizované hodnocení, slovní hodnocení, sebehodnocení, zpětná vazba skupiny	6
3.5	Komunikace s rodiči, zákonnými zástupci	6
3.6	Pedagogická diagnostika	6
4.	Konkrétní aktivity podporující primární prevenci	7
4.1	Aktivity pro rok 2023-2024 pořádané pro žáky, které podporují dobré vztahy, umožňují seberealizaci a učení se v reálných situacích	7
4.2	Akce pro žáky i širší rodičovskou veřejnost, které podporují spolupráci rodiny a školy	7
4.3	Kontaktní místo ve škole a informační nástěnka	7
5.	Organizace a struktura prevence.....	7
5.1	Výchovný poradce.....	8
5.2	Školní metodik prevence.....	8
5.3	Školní speciální pedagog	8
5.4	Školní psycholog.....	8
5.5	Třídní učitel, učitelé	8
5.6	Ředitel školy	8
5.7	Další spolupracující organizace	9
5.8	Další odborná pracoviště	9
6.	Spolupráce s Policií ČR při výskytu drog, násilí a šikany.....	9
6.1	Identifikace a ukládání látek	9
6.2	Spolupráce se zákonnými zástupci.....	9
7.	Vyhodnocení realizace MPP v uplynulém školním roce	9
8.	Měření efektivity MPP	10
	Příloha č. 1.....	11
	Příloha č. 2.....	13
	Příloha č. 3.....	14
	Příloha č. 4.....	15

1. Identifikace a charakteristika školy

1.1 Identifikace

Název dokumentu: Minimální preventivní program pro školní rok 2023/2024

Oficiální zkratka: MPP23/24

Název školy: Základní škola a mateřská škola V Oboře

Adresa: U Borku 506
29306 Bradlec

Místo vzdělávání: Na Výsluní 363
29306 Bradlec

Počet tříd ZŠ: 6

Počet tříd MŠ: 1

Počet oddělení ŠD: 2

IČO: 04743920

IZO: 181076918

Mobil: +420 777 725 909

E-mail: info@zsvobore.cz

Web: www.zsvobore.cz

Ředitelka: Mgr. Jaroslava Tauchmanová (t: 776764774)

Zřizovatel: Ing. Pavel Janeček (t: 777725906)

Platnost MPP od: 1. 9. 2023

Účinnost MPP od: 1. 9. 2023

Zaměstnanci byly s dokumentem seznámeny na pedagogické radě.

.....
Mgr. Jaroslava Tauchmanová
ředitelka ZŠ V Oboře

1.2 Charakteristika školy

Charakteristika budovy: Škola užívá ke své činnosti dvoupodlažní objekt Na Výsluní 363 v obci Bradlec. Objekt je v prvním podlaží bezbariérový. V objektu se nacházejí 8 prostor tříd, jídelna, výdejna, kabinet, šatny, sociální zařízení pro žáky i personál, služební byt, archiv a skladovací prostory.

Charakteristika žáků: Základní školu navštěvuje 66 žáků (max. kapacita 90 žáků), kteří docházejí do jedné heterogenní třídy (první, druhý a třetí ročník). Oproti loňskému roku došlo k navýšení počtu žáků o 9. Mateřskou školu navštěvuje 25 dětí.

Prostředí školy: Škola je situována do klidové části obce. Škola má charakter malotřídní školy. Škola je schválená jako úplná/devítiletá.

Riziková místa: Z titulu prostorového uspořádání školy a počtu pedagogických pracovníků na jednoho žáka nelze žádné místo považovat za vysloveně rizikové. I šatna, která je situována u vchodu do objektu, je řešena jako otevřený prostor a umožňuje kontrolu nad činnostmi zde prováděnými.

2. Cíle a principy

Minimální preventivní program (dále jen MPP) jako součást Školního vzdělávacího programu si klade za cíl vzdělávat žáky v oblasti ochrany zdraví a vést je ke zdravému plnohodnotnému prožívání života. Toho se snaží dosáhnout pomocí působení nespécifické i specifické preventivní činnosti v rámci všech vzdělávacích oblastí a činností prováděných v souvislosti se základní školní docházkou.

2.1 Rozvoj kompetencí žáků

- sociálních dovedností (navazování zdravých vztahů s ostatními, umění týmové práce, konstruktivní řešení konfliktu, otevřená komunikace, schopnost pomoci),
- pozitivní vnímání sebe sama,
- rozvoj osobnostních kvalit, které podporují zdravý rozvoj osobnosti (sebevědomí, altruismus, empatie, asertivita, vůle, přejímání nosných hodnot),
- rozvoj morálního vědomí a vědomí zodpovědnosti,
- cílený rozvoj v oblasti mediální výchovy,
- rozvoj schopnosti řešit problémy např. formou komunitních kruhů.

2.2 Demokratické řízení, efektivní pravidla vzájemného soužití

- učení se respektování lidských práv, individuálních potřeb a odlišností jednotlivců,
- zapojení žáků do spoluvytváření pravidel vzájemného soužití ve škole,
- vedení žáka k přijetí osobní zodpovědnosti k daným právům a povinnostem.

2.3 Vytváření atmosféry vzájemnosti, důvěry, respektu a bezpečí ve škole s důrazem na prevenci šikany

- jasná deklarace postojů všech pedagogických pracovníků k jakýmkoli formám útlatku a šikany,
- zaměření na budování bezpečného prostředí,
- průběžné sledování možných rizikových projevů jednotlivců i třídních kolektivů.

2.4 Přístup k informacím a práce s informacemi

- umění používat různé informační zdroje, kriticky hodnotit, porovnat informace, vytváření vlastního názoru, životního postoje,
- poznání základních lidských potřeb (fyzických, psychických, emočních),
- zdraví je chápáno jako stav tělesné, duševní a sociální rovnováhy.

2.5 Spolupráce

- celé školy, všech žáků, učitelů – důvěra ve vztahu žák – žák a učitel – žák,
- otevřená komunikace mezi školou a rodiči – otevřenost a důvěra ve vztahu učitel (škola) – rodič, velmi významnou úlohu v této oblasti sehrává systém tripartitních setkávání,
- propojení školy s dalšími institucemi (odborná pracoviště, organizace působící v oblasti primární prevence) a zapojení školy do Systému včasné intervence v rámci aglomerace Mladá Boleslav (dle metodiky ministerstva vnitřní bezpečnosti formou hlášení),
- úzká spolupráce s obvodním metodikem prevence.

3. Strategie a metody

3.1 Vztah učitel – žák

Budujeme vzájemnou důvěru mezi učitelem a žákem. Žák ví, že se může na učitele obrátit a bude respektován jeho názor, jeho potřeby. Učitel se zajímá o žáka, podněcuje dialog. Učitel získává důvěru žáka i prostřednictvím budování vztahu s rodinou, sociálním prostředím žáka. Při řešení problémů je učitel otevřen komunikaci s žákem, s rodičem, širší rodinou, ostatními pedagogy, výchovným poradcem atd. Na základě dosažení dohody o společných cílech a postupech dochází k celkové a jednotné podpoře žáka.

3.2 Skupinová práce

Žáci významnou část vyučování pracují ve dvojicích či ve skupinách. Učitel věnuje pozornost spolupráci ve skupinách, podporuje naslouchání, zapojení všech členů skupiny, reflektuje s žáky skupinovou práci a podporuje tak rozvoj kompetencí týmové práce, řešení konfliktu (učitel podporuje odpovědnost žáka za řešení konfliktu), kompetence sociální interakce. Žáci se učí vést diskuzi, vyjadřovat své názory, naslouchat druhým a vhodným způsobem reagovat na kritiku. Jednou z možností je například vedení komunitního kruhu, ve kterém má každý právo diskutovat na základě pravidel diskuse, sdílet své pocity, obavy, radosti, zážitky, podněty k životu třídy, klást otázky.

3.3 Projektové vyučování a celoškolní projekty

V rámci projektů se žáci mohou blíže seznámit s děním kolem sebe a s aktuálními tématy. Umožňuje intenzivní spolupráci tříd v rámci celé školy. Celoškolní projekty navíc podporují spolupráci žáků napříč třídami a napříč ročníky. Žáci se navzájem poznávají a prokazují schopnost spolupracovat starší s mladšími. Je to podstatný prvek prevence šikany starších žáků vůči mladším.

Projekty zároveň slouží jako platforma pro realizaci průřezových témat.

3.4 Individualizované hodnocení, slovní hodnocení, sebehodnocení, zpětná vazba skupiny

Žáci dostávají komplexní zpětnou vazbu od učitele. Jsou informováni o svém pokroku i nedostatcích. Je oceňováno úsilí žáka a míra jeho pokroku bez srovnávání s výkonem ostatních. Je podporován jeho individuální talent a zájem. Diferenciace výuky může probíhat prostřednictvím práce ve skupinách podle zaměření žáka. Pomáháme žákovi vybudovat si důvěru v sebe, ve vlastní síly, pozitivní vztah k okolnímu světu.

3.5 Komunikace s rodiči, zákonnými zástupci

Učitelé nabízejí všem rodičům možnost individuální konzultace a vyzývají rodiče, aby tuto možnost využívali. Rodiče mají možnost navštívit i výuku, často se zapojují do výuky i sociálního dění (ve třídě, ve škole, při mimoškolních aktivitách) v rámci svých možností, poznávají tak prostředí školy a lépe tak chápou potřeby svých dětí ve škole. V rámci tripartitních setkávání (žák – rodič – třídní učitel) dochází k dohodě, jaké nezastupitelné role a úkoly převezme škola, resp. rodič či žák.

3.6 Pedagogická diagnostika

Učitel věnuje pozornost žákům, registruje signály o možném problému žáka a hledá příčiny a vhodné formy nápravy. Pokud je třeba, spolupracuje s rodiči a výchovným poradcem a školním metodikem primární prevence, kteří se zapojují do diagnostického a poradenského procesu. Případně je využíváno dalších odborných institucí (PPP, SVP aj.).

4. Konkrétní aktivity podporující primární prevenci

4.1 Aktivity pro rok 2023-2024 pořádané pro žáky, které podporují dobré vztahy, umožňují seberealizaci a učení se v reálných situacích

- adaptační pobyty (září 2023),
- ozdravné pobyty ve zdravotně příznivém prostředí – zimní (leden 2024) a letní (květen až červen 2024) škola v přírodě,
- školní výlety, Cesta z města (červen 2024)
- kulturní programy - koncerty ve Škoda Muzeu, kina, divadla, sport (průběžně)
- třídní teambuilding – práce se skupinovou dynamikou (průběžně),
- diagnostika klimatu třídy (průběžně tzv. otevřený kruh),
- celoroční projekty a jednorázové projekty (viz celoroční plán práce), tréninky odolnosti proti manipulaci a v umění „řící ne“ (září – listopad 2023),
- spolupráce s organizacemi zajišťujícími programy a projekty týkající se prevence sociálně patologických jevů a/nebo podpory zdravého (fyzického i psychického) vývoje dětí (průběžně),
- školní časopis – dává prostor pro tvořivost žáků, zvyšuje také zájem a povědomí žáků o dění ve škole,
- programy cílené na řešení problému či při výskytu krizového jevu (specifická prevence),
- školní kruhy – pravidelné měsíční setkání celé školy (všech žáků a pedagogů)

4.2 Akce pro žáky i širší rodičovskou veřejnost, které podporují spolupráci rodiny a školy

- Vánoční setkání s rodiči – Rozsvícení vánočního stromu (prosinec),
- Den rodičů – den, kdy každý žák přivede rodiče, kteří se zúčastní celé dopolední výuky jako pozorovatelé (jaro 24),
- Rodiče se učí – podvečerní setkání rodičů, kteří v jednom vyučovacím bloku absolvují stejné činnosti jako jejich děti (podzim a jaro, dle časových možností většiny rodičů),
- Výlet s rodiči – společný výlet 1. trojročí, pedagogů a rodičů
- Voda s rodiči – společný sjezd Jizery 2. trojročí, pedagogů a rodičů
- Společná práce na zahradě – v rámci předmětu Kosmická výchova se odehrává společná práce dětí a rodičů (kteří se mohou dostavit) na zahradě (březen až červen),
- možnost organizování koncertů, besídek či vystoupení
- Zahradní slavnost – letní společenská akce pod patronátem dětí, zahrnující vystoupení všech školních tříd vč. mateřské školy, slavnostní vyřazování absolventů školy a slavnostní přestup dětí z mateřské školy do prvního ročníku školy základní
- možnost účasti na veřejných charitativních sbírkách
- možnost náslechu rodičů do výuky kdykoliv po objednání

Bližší informace jsou vždy s předstihem zveřejněny na webových stránkách školy. Žáci jsou informováni i ve škole a rodiče osobním emailem.

4.3 Kontaktní místo ve škole a informační nástěnka

Veškeré informace lze též získat přímou cestou z webových stránek školy příp. u třídního učitele. Jakýkoliv pracovník školy po oslovení kontaktuje ředitele školy, třídního učitele a společně i výchovného poradce či metodika prevence. Není tedy určeno jednotné kontaktní místo a to nejen z prostorových důvodů, ale také proto, že již odhodlání dítěte „dojít“ na kontaktní místo může být často velkou překážkou ve sdílení.

Pro sdílení je pak zvoleno místo, kde se žák cítí nejlépe, může jím být kterákoliv místnost ve škole, stejně jako zahrada nebo i jiné místo. Sdílení se vždy účastí pedagogičtí pracovníci, které si žák zvolí minimálně však alespoň jeden z dvojice třídní učitel/výchovný poradce.

5. Organizace a struktura prevence

Na organizaci a struktuře prevence se podílejí všichni pracovníci školního poradenského pracoviště.

5.1 Výchovní poradce

Pracovníci: Mgr. Jaroslava Tauchmanová, Mgr. Kateřina Hanušová (ext.)

Výchovní poradce koordinuje společně s metodikem prevence aktivity školy v oblasti prevence. Aktivně nabízí žákům, učitelům a zákonným zástupcům možnost poradit se o svých problémech. Setkává se i s žáky, kteří jsou v některých případech ohrožení ve svém vývoji, sebepojetí, komunikaci s druhými. Komunikuje s pedagogy a sbírá podněty. Učitelé se na výchovního poradce obracejí v případech:

- výskytu agresivního chování ve třídě
- signálů o potížích žáka (osobnostní, rodinné, vztahové)
- náhlého i trvalého neúspěchu v učení
- obtížné komunikace, konfliktu s rodiči
- porušování pravidel soužití ve škole žákem
- krádeží ve třídách
- konfliktního či jinak problematického klimatu třídy

Výchovní poradce monitoruje situaci. Navrhuje opatření, setkání zainteresovaných lidí, vede individuální konzultace s dětmi, s rodiči, informuje o kontaktech na další pomoc (adresář sociálních služeb apod.), Linku bezpečí a další organizace. Může se zúčastnit komunitních kruhů ve třídách, které organizují učitelé a zajišťují tak prevenci konfliktů a problémů žáků. Obrací se na sociální odbor a kurátory v případě podezření na problém v rodině či porušování zákona.

5.2 Školní metodik prevence

Pracovník: Mgr. Jaroslava Tauchmanová

Školní metodik prevence spoluvytváří Minimální preventivní program, podílí se na jeho realizaci. Komunikuje s učiteli v oblasti primární prevence, v případě vzniklého problému dává podněty k možné nápravě (projekt, spolupráce se speciálním pedagogem či školním psychologem, účast na tematické akci, atd.). Spolupracuje s institucemi a organizacemi v oblasti primární prevence (např. PPP, Policie ČR, Semiramis atd.). Koordinuje předávání informací o problematice rizikových jevů ve škole, dokumentuje průběh preventivní práce školy. Hodnotí realizaci Minimálního preventivního programu a navrhuje začlenění potřebných změn. Provádí šetření aktuálních potřeb jednotlivých tříd a podle získaných informací přizpůsobuje nabídku primární prevence.

Metodik je též v přímém kontaktu s odborem sociálně právní ochrany dětí na Městském úřadu Mladá Boleslav a obvodním metodikem prevence.

5.3 Školní speciální pedagog

Pozice aktuálně neobsazena. V případě potřeby budou do obsazení pozice užívány služby SPC příp. PPP.

5.4 Školní psycholog

Pozice aktuálně neobsazena. V případě potřeby jsou užívány služby PPP příp. SPC.

5.5 Třídní učitel, učitelé

Učitelé se věnují v rámci své výuky rozvoji kompetencí žáků v oblasti sociálních dovedností, učí podle principů a metod v rámci koncepce školy. Oslovují a zapojují do řešení problémů ostatní pracovníky školy, zejména pak pracovníky prevence, výchovního poradce a metodika prevence. Provádějí průběžnou diagnostiku žáků a třídy, na týmových schůzkách vzájemně hodnotí uplynulé období, konzultují případné problémy, navrhují opatření. Garant informuje ostatní členy ročníkového týmu o výsledcích schůzky garantů. Třídní učitel je v kontaktu s rodiči žáků své třídy prostřednictvím třídních schůzek, osobních setkání a dalších možností komunikace (konzultační hodiny, e-mail, mobil).

5.6 Ředitel školy

Sleduje efektivitu prevence rizikového chování. Sleduje problémy v kontextu celé školy a dělá personální a organizační opatření ke zlepšení vzájemného soužití ve škole. Případně intervenuje na ročníkových schůzkách pedagogů. Účastní se v případě potřeby zásadních setkání rodiny a školy. Cílem takových setkání je stanovení nápravných opatření s důrazem na odpovědnost žáka, školy i zákonných zástupců.

5.7 Další spolupracující organizace

V oblasti specifické i nespecifické prevence spolupracuje škola zejména s organizací Lékárna u Zámku (přednášky na téma drogové prevence, sexuální výchovy), Semiramis a Městskou policií, které připravují pravidelně pro první i druhý stupeň školy programy. Cílem je umožnit žákům kontakt s lektory i mimo školu, což vytváří prostor pro další pomoc. V rámci těchto programů žáci diskutují, zabývají se sociálními vztahy a riziky v životním stylu, dostávají informace v oblasti návykových látek, lidských práv, kriminality, sexuální výchovy, trestního práva, rodinného práva a dalších.

5.8 Další odborná pracoviště

Škola spolupracuje s těmito institucemi, obrací se na ně v případě potřeby - PPP, SPC, SVP, diagnostické ústavy, sociální odbory, Policii ČR, Městskou policií, organizacemi primární a sekundární prevence.

6. Spolupráce s Policií ČR při výskytu drog, násilí a šikany

Spolupráce s policií je nutnou součástí řešení situací spojených s výskytem drog ve škole a při výskytu forem násilí a šikany naplňujících skutkovou podstatu podezření na spáchání trestného činu.

Při závažné trestné činnosti policisté z místního, resp. obvodního útvaru Policie ČR při prověřování a dokumentování deliktů dětí a mládeže postupují zjištěné poznatky službě kriminální policie, přičemž úzce spolupracují s jejími specialisty (např. s pracovištěm Kriminalistické techniky a expertiz při určování drog apod.).

Při šetření ke zjištění osoby podezřelé ze spáchání přestupku a ke zjištění důkazních prostředků berou policisté zvláštní ohled na děti do věku 15 let tak, aby nebyl nepříznivě ovlivněn jejich duševní a mravní vývoj. Závažný pokyn policejního prezidia řeší možnost účasti či neúčasti třetí osoby při služebních úkonech včetně zákroků vedených proti osobám mladším 15 let.

6.1 Identifikace a ukládání látek

Obdržel-li nebo zjistil-li pedagog podezřelou látku a je podezření, že se jedná o drogu, v přítomnosti dalšího člena pedagogického sboru, uloží tuto látku do obálky (papírové, plastové). Na obálku vypíše datum, čas a místo zajištění látky. Obálku přelepí. Přelep opatří razítkem školy a uschová ji na bezpečném – dětem nepřístupném - místě. Poté je bezodkladně třeba vyrozumět Policii ČR. Ta provede další úkony ke zjištění, o jakou látku se jedná. Identifikaci provede vždy policie, v žádném případě učitel, a to ani chemik.

Pokud je zajištěna podezřelá látka u dítěte, které jeví známky otravy, předá se látka (stejným způsobem uložená) přivolanému lékaři Záchrané služby. Usnadní to další léčbu, protože u řady látek jsou známy účinné protijedy. Další postup týkající se identifikace látky zajistí ošetřující lékař ve spolupráci s Policií ČR.

6.2 Spolupráce se zákonnými zástupci

V případě výskytu sociálně patologických jevů ve škole je třeba eliminovat to, aby oznámení rodičům o výskytu těchto problémů, mělo nepříznivý dopad pro rodinu.

Problémy spojené s drogami, násilím, šikanou a dalšími asociálními jevy je třeba řešit ve vzájemné spolupráci s rodiči, nejlépe podle přesně dohodnutých postupů, které jsou vzájemně akceptovány rodinou i školou a vedou k řešení dané situace.

Vždy je vhodné zajistit, aby se řešení každého jednoho konkrétního problému účastnilo ze strany školy více pedagogických pracovníků (třídní učitel, výchovný poradce, školní metodik primární prevence, člen vedení školy). O řešení problému je sepsán záznam.

7. Vyhodnocení realizace MPP v uplynulém školním roce

Ve školním roce 2022/2023 nebyly řešeny žádné kázeňské přestupky, stížnosti žáků či rodičů apod. Nepochybně velký vliv měla ta skutečnost, že jsme školou rodinného typu, kterou navíc navštěvovalo pouze 58 žáků. Prostředí školy tak mělo přátelský až rodinný charakter. S růstem počtu žáků a jejich věku je však třeba se připravit (průběžně připravovat) na pravděpodobné výskyty nežádoucích jevů.

V rámci přátelského nastavení školy byly zorganizovány veškeré plánované akce (výlety, rodičovské večery, prarodičovský den apod.), které úspěšně seznámili žáky a rodiče s pravidly školy, způsobem výuky a umožnili i žákům resp. rodičům se seznámit vzájemně. V uvedeném bude škola ve školním roce 2023/2024 pokračovat.

Z aktivit „externích“ se podařilo zorganizovat veškeré uvažované akce (Přednáška na téma „Návykové látky“ od PharmDr. Eduarda Masarčíka, i přednáška na téma „Bezpečný pohyb na ulici“), nad rámec původního záměru byla dohodnuta návštěva služebny Policie České republiky Sobotka, kde kromě seznámení s činností PČR byly žákům znovu představeny zásady bezpečného pohybu na ulici a to včetně základů pravidel silničního provozu s důrazem na cyklistiku.

8. Měření efektivity MPP

Efektivitu projektů hodnotíme zejména společným setkávání na celoškolních „Velkých kruzích“ (pravidelně 1x měsíčně + mimořádné kruhy v případě potřeby) a v rámci „Třídních kruhů“ (každý týden nejméně 2x), anketami, dotazníky v jednotlivých třídách, případně diagnostikou třídních kolektivů. Dlouhodobě sledujeme vývoj prospěchu žáků počet neomluvených hodin. Velikost školy (malá škola rodinného typu) umožňuje sledovat skutečně každého žáka individuálně a to z pohledu prakticky všech pedagogů.

Doporučení pro školní rok 2023/2024:

- Pokračovat v důsledném vyžadování dodržování školních pravidel, včetně pravidel pro (ne)používání mobilních telefonů
- Sledovat a řešit případnou nadměrnou absenci žáků (např. TV)
- Pokračovat v posilování pozitivních vztahů ve škole/třídě/skupině/trojročí
- Vést žáky k zodpovědnému chování vůči majetku vlastnímu, školnímu i druhých

Příloha č. 1

Jak jednat s lidmi, kteří jsou pod vlivem alkoholu nebo drog

Návykové látky, zejména pervitin a halucinogeny (tripy), zvyšují riziko agresivního jednání. Je třeba zachovávat následující pravidla:

- logické argumenty a slovní obsah nemívají u intoxikovaných valný význam, při otravě návykovými látkami a alkoholem nelze příliš spoléhat na komunikaci s poškozeným
- intoxikovaní zejména drogami často prudce reagují na neverbální komunikaci; je vhodné pokud možno vyhnout se prudkým pohybům, mluvit klidně, tišeji, pomaleji a v hlubší hlasové poloze
- odklad přivolání lékařské pomoci může člověka vážně ohrozit na zdraví nebo životě; důvodem k okamžitému odbornému zákroku je i pouhé podezření z otravy.

První pomoc při otravě návykovými látkami

Zajistěte dostatek čerstvého vzduchu, nepodávejte alkohol, černou kávu ani mléko. Maximální dostatek čerstvého vzduchu je třeba zajistit zejména tehdy, když k otravě došlo vdechováním škodlivých látek. Pokud je to možné, je třeba opatřit informace o látce (nebo látku), která byla požitá. Informace (látku) předejte přivolanému lékaři. Usnadní to další léčbu, u řady látek jsou známy účinné protijedy.

Než přijede lékař

Důležité je odlišit jakou cestou došlo k intoxikaci a odlišit, zda je intoxikovaný při vědomí nebo v bezvědomí.

Při vědomí – k otravě došlo ústy

- podat větší množství vody (případně s živočišným uhlím, je-li po ruce)
- vyvolat stlačením kořene jazyka zvracení
- zabránit prochladnutí
- zajistit nepřetržitý dohled
- ošetřit případná zranění
- opatřit pokud možno informace o látce, která byla požitá a předat ji přivolanému lékaři

Při vědomí – k otravě došlo nitrožilní cestou nebo vdechnutím

- zajistit maximálně možný dostatek čerstvého vzduchu
- zabránit prochladnutí
- zajistit nepřetržitý dohled
- ošetřit případná zranění
- opatřit informace o látce, která byla požitá a předat ji přivolanému lékaři
- zvracení nemá smysl vyvolávat, látka neprošla zažívacím ústrojím.

Při bezvědomí

- **Nikdy nepodávat nic ústy! Nesnažit se vyvolávat zvracení!**
- položit postiženého do stabilizované polohy na bok, aby nezapadl jazyk
- sledovat dýchání – při zástavě dechu uvolnit dýchací cesty (záklonem hlavy a odstraněním zvratků nebo cizího tělesa tím, že sáhnete do úst a vyčistíte je) a zahájit dýchání z úst do úst
- zabránit prochladnutí
- zajistit nepřetržitý dohled
- ošetřit případná zranění
- opatřit informace o látce, která byla požitá a předat ji přivolanému lékaři

Specifika otrav u různých návykových látek:

Alkohol

U těžších otrav je nebezpečí vdechnutí zvratků nebo zástavy dechového centra. Nepodceňujte těžší opilost a volejte lékaře.

Marihuana a hašiš

Časté jsou úzkostné stavy. Je třeba zajistit dohled, aby osoba pod vlivem drogy neublížila sobě nebo druhému. Lékařskou pomoc je třeba zajistit zejména proto, že po odeznění účinků drogy přetrvávají duševní problémy.

Halucinogeny (tripy)

Je vhodné zajistit nepřetržitý dohled více osobami, pod vlivem drogy mohou postižení jednat velmi agresivně, nesmyslně a nebezpečně. Poměrně časté jsou úzkostné stavy a pocity pronásledování (pozor na pády z oken). Lékařská pomoc je naléhavě nutná.

Pervitin

I zde je vhodné zajistit dohled více osobami, protože i zde je riziko nesmyslného a nebezpečného jednání. Úzkostné stavy, pocity pronásledování, někdy i halucinace.

Opioidy (heroin, braun)

Předávkování je poměrně časté, dostavuje se tlumivý účinek na dýchání. Časté je bezvědomí a zástava dechu. Účinky se někdy podobají těžké opilosti.

Těkavé látky (ředidla, rozpouštědla, lepidla)

Intoxikovaný je masivně cítit těmito látkami, při silné otravě může rychle dojít k zástavě dechu a bezvědomí.

Příloha č. 2

Vymezení fenoménu školního šikanování, povinnost školy chránit děti před šikanou a východiska pro účinné řešení šikany.

(1) Šikanování je jakékoliv chování, jehož záměrem je ublížit, ohrožit, ponižovat, znevažovat důstojnost, omezovat osobní svobodu nebo zastrašovat žáka, případně skupinu žáků nebo pedagoga školy. Spočívá v cílených a opakovaných fyzických a psychických útocích jedincem nebo skupinou vůči jedinci či skupině žáků, kteří se neumí nebo z nejrůznějších důvodů nemohou bránit. Zahrnuje jak fyzické útoky např. v podobě bití, vydírání, loupeží, poškozování věcí, tak i útoky slovní v podobě nadávek, pomluv, vyhrožování či ponižování. Šikana se projevuje i v nepřímé podobě jako demonstrativní přehlížení a ignorování žáka či žáků třídní nebo jinou skupinou spolužáků. Rovněž se může realizovat prostřednictvím elektronické komunikace, jedná se o tzv. kyberšikanu.

(2) Kyberšikana je jednou z forem psychické šikany. Je to zneužití ICT (informačních a komunikačních technologií), zejména pak mobilních telefonů a internetu, k takovým činnostem, které mají někoho záměrně ohrožit, ublížit mu, ponižovat jej apod. Podobně jako u šikany tváří v tvář se jedná o úmyslné chování, kdy je oběť napadána útočníkem nebo útočnický. Povaha a provedení útoků pak určuje její závažnost (podrobněji viz metodické doporučení).

(3) Důležité znaky šikanování: záměrnost, cílenost, opakování (není podmínkou), nepoměr sil, bezmocnost oběti, nepříjemnost útoku, samoučelnost agrese.

(4) Za šikanování se nepovažuje škádlení a agrese, která nemá znaky šikanování (opakování, záměrnost atd.). Například, když se tzv. „poperou“ dva přibližně stejně silní žáci kvůli dívce, která se jim oběma líbí, nejde o šikanování, protože tu chybí nepoměr sil, kdy oběť se neumí nebo z různých příčin nemůže bránit (podrobněji viz metodické doporučení).

(5)

- Kyberšikanou není oprávněná kritika na internetu bez zlého úmyslu, bez nadávek a ponižování. Termínem kyberšikana neoznačujeme rovněž vzájemné internetové psychické násilí a ani věcný konflikt (i opakovaný) mezi rovnocennými partnery.
- Od kyberšikany je potřeba odlišovat příbuzné fenomény, které jsou často s kyberšikanou provázány nebo se s ní částečně překrývají, nicméně samy o sobě označují jiný typ násilného chování. Patří mezi ně například happy slapping, sexting, hoax, spam, cyberstalking, flaming, phishing.

(6) Prevence a řešení šikany se týká všech pedagogů školy. Mezi preventivní aktivity patří mimo jiné i využívání metod učení jako jsou komunitní kruhy, vrstevnické učení, vzájemné učení, spolupráce v rámci ročníků, ale i mimo ně. Nepedagogičtí pracovníci školy v případě zpozorování projevů negativního chování žáků kontaktují neprodleně pedagogického pracovníka školy.

(7) Pedagogičtí pracovníci jsou v této oblasti pravidelně vzděláváni a řešením šikany a prevencí šikany se na svých pravidelných setkáních zabývá školní poradenské pracoviště.

Příloha č. 3

Pravidelné tematické bloky a projekty ve výuce zaměřené na prevenci rizikového chování

Ročník	Předmět	Vzdělávací oblast	Projekt/téma	Časová dotace
1. – 9.	TV, KV		Adaptační pobyty jednotlivých trojročí	3 dny
1. – 9.	TV, KV	TV, Člověk a svět práce	Zimní školy v přírodě jednotlivých trojročí	5 dní
1. – 9.	TV, KV		Letní škola v přírodě – celá škola + předškoláci	5 dní
1. – 9.	TV, KV		Tajný výlet jednotlivých trojročí	1-2 dny
1. – 9.	UaK, KV	Člověk a svět práce, Člověk a jeho svět, finanční gramotnost, Umění a kultura	Rozsvícení vánočního stromu	30 hodin
4. - 6.	UaK, KV	Člověk a svět práce, Člověk a jeho svět, finanční gramotnost, Umění a kultura	Dětský den pro MŠ	10 hodin
1. – 9.	UaK, KV	Člověk a svět práce, Člověk a jeho svět, finanční gramotnost, Umění a kultura	Zahradní slavnost	30 hodin
7. – 9.	KV		Rodičovské večery	2x 4 hodiny
1. – 9.			Velký kruh	10x 1 hodina
1. – 9.		vztahy	Patron (žáci 2. trojročí jsou celoročními patrony nastupujících žáků prvního ročníku)	npd
1. – 9.	KV	Člověk a jeho svět	Pravidla chování ve škole – chování o přestávce, chování ke spolužákům	3 h
1. – 3.	KV	Člověk a jeho svět	Škola – moje město	2 h
1. – 6.	KV	Člověk a jeho svět	Cesta do školy (mapování cesty od autobusových zastávek, které využívají zejména žáci 2. a 6. ročníku)	2 h
1. – 9.	KV	Člověk a jeho svět	Rodina a já - rodinné vztahy	4 h
7. – 9.	KV	Člověk a svět práce, Člověk a jeho svět	Farma	celoroční
7. – 9.	KV	Člověk a svět práce, Člověk a jeho svět	Vaření	celoroční
1. – 9.	KV	Člověk a jeho svět	Složky záchranného systému – důležitá telefonní čísla	1 h

Příloha č. 4

Plán primární prevence na školní rok

- Přednášky, prezentace a cvičení na téma „Stravovací návyky“, „Psychohygiena“ apod. v rámci projektu „Poznej své tělo“ – Zuzana Malá, 2. a 3. trojročí
- Celoroční sledování žáků (pohybové stereotypy, strava, dýchání..) – Zuzana Malá, celá škola (v cyklu 1x za měsíc)
- BESIP - bezpečný pohyb na ulici- TU, Městská policie
- Dopravní výchova – 2. trojročí v cyklu 1x za tři roky, celoroční projekt
- Besedy s městskou policií, hasiči, záchrannou službou – 1. trojročí, v cyklu 1x za tři roky
- Řemesla – 2. trojročí, exkurze do řemeslných firem
- Povolání – celoroční projekt, je určený žákům 8. a 9. ročníků, diskuze o volbě povolání, ukázky povolání a řemesel, návštěvy velkých i malých zaměstnavatelů aj.
- Veletrh Národy boleslavská -Festival kultur – 2. a 3. trojročí
- Veletrh Burza středních škol – 3. trojročí
- Přednáška na téma „Alkohol a jiné omamné látky“ – PharmDr. Eduard masarčík, 2. a 3. trojročí
- Přednáška na téma „Sexualita adolescentů“ – PharmDr. Eduard Masarčík, 3. trojročí
- Návštěva městské knihovny – 1. a 2. trojročí
- Průběžné mapování klimatu třídy - TU

TU...třídní učitel